

Cooperativismo e Enonomía Social, nº 33 (2010-2011), pp. 109-112

“A REFORMA DA LEI DE COOPERATIVAS DE ARAGÓN”

Elena SALGADO ANDRÉ

A Lei de Cooperativas de Aragón de 1998 foi, durante mais dunha década, na Comunidade Autónoma de Aragón a normativa básica na regulación desta materia. Así e todo, a evolución das circunstancias socioeconómicas vixentes no momento da súa promulgación, recomendaban a súa modificación para adaptarse as mesmas.

Ó marxen deste importante razón, o argumento fundamental que motivou a reforma da Lei de 1998 foi a atribución da competencia exclusiva á Comunidade aragonesa en materia de cooperativas. O artigo 71.31ª da Lei Orgánica 5/2007, de 20 de abril, en efecto, establece que dita competencia inclúe “a súa organización, funcionamento e reximen económico, así como o fomento do movemento cooperativo e de outras posibilidades de economía social”.

Estas palabras –extraídas do Preámbulo da nova Lei- deben ser valoradas na súa xusta medida, porque en virtude do artigo 35. 1.23ª do Estatuto de Autonomía de Aragón aprobado por Lei Orgánica 8/1982, de 10 de agosto, a Comunidade Autónoma xa ostentaba competencia exclusiva en materia de “cooperativas e entidades asimiladas”. Por este motivo, na decisión de acometer unha reforma parcial da Lei 9/1998 influiron en maior medida outros dous factores.

O primeiro basouse na liberalización dos mercados e na utilización de novas tecnoloxías da información e da comunicación na realización das transaccións mercantiles. Neste contexto, co obxectivo de garantir o acceso dos cidadáns ao Rexistro de Cooperativas, prevese a adopción de aqueles medios de xestión telemática que consideren necesarios e sexan ademais compatibles coa súa estrutura e función. En relación ao funcionamento dos órganos sociais, introduciu a posibilidade de empregar medios electrónicos para a súa convocatoria.

O segundo factor foi a aparición de novas normas contables a nivel europeo as cales esixían a acomodación do sistema económico de cooperativas á Lei 16/2004, do 4 de xullo, de Reforma e Adaptación da Lei Mercantil en materia Contable. Nesta liña introdúcese a posibilidade de dividir as contribucións ao capital social entre aquelas que deben ser reembolsables ao socio en calquera caso cando causa baixa na entidade e aquelas cuio reembolso pode ser rexeitado incondicionalmente polo Consello Reitor. No memo orden de cousas, ábrese a posibilidade de adquirir en carteira participacións da propia cooperativa, garantindo así a supervivencia da sociedade ante situacións adversas. Finalmente, no caso de disolución e liquidación ou transformación da cooperativa, o remanente destínase con carácter principal as Federacións de Cooperativas.

Aínda que a maioría dos cambios afectaron o rexime de funcionamento, organización e actividade da cooperativa, a reforma foi estendida a tres sectores concretos: o do traballo asociado, o agrario e o de vivenda.

Polo que respecta as Cooperativas de Traballo Asociado destaca, dunha parte, a implantación da “Pequena Empresa Cooperativa” constituída unicamente con dous socios traballadores; e, por outra parte, a creación da “Cooperativa de Traballo Asociado de Transporte” co propósito de que os ingresos e gastos podan individualizarse e imputarse internamente no vehículo aportado por cada socio ao capital e a actividade da sociedade.

Estas son, sen dúbida, as innovacións máis significativas, pero xunto a elas hai que mencionar a modificación e actualización do réxime xurídico do período de proba, a cotización á Seguridade Social, o acceso á condición de socio traballador dende o *status* de traballador contratado e o concepto de centro de traballo subordinado ou accesorio.

Respecto as Cooperativas agrarias, buscando a fidelidade do socio coa cooperativa, establécese a obriga de suministro a cargo dos traballadores de todos os elementos necesarios para a súa explotación, así como dos produtos resultantes da mesma, sempre, claro está, que estén incluídos no seu obxecto social. Como garantía disto, cada socio debe presentar á cooperativa unha declaración de explotación agraria. Ademais, modifícase o sistema de voto ponderado e, o igual que nas cooperativas que prestan os seus servizos a empresarios e profesionais, increméntase ata un cincuenta por cento a posibilidade de facer operacións con terceiros en cada exercicio económico.

Por último, nas Cooperativas de Vivenda realizouse unha reforma de carácter xeral coa finalidade de adaptala súa regulación as normas previstas para a vivenda protexida. Neste contexto, cabe destacar a regulación *ex no-*

vo da figura do promotor social a través da disposición final segunda. Igualmente reseñable é o afianzamento das cantidades que serán reintegradas ao socio no caso de baixa ou inexecución da promoción e da estruturación do sistema de entrega por parte deste das cantidades destinadas á construcións da vivenda en función das distintas fases deste proceso, co establecemento duns prazos máximos.

Sobre a base destes tres grandes argumentos –dotar a estes tipos sociais de mecanismos de actuación máis áxiles e modernos, adaptación do reximen contable sobre a base da normativa da Unión Europea e a introducción de modificacións de carácter sectorial- as entidades asociativas representantes do cooperativismo manifestaron, a través do Consello aragonés do Cooperativismo, a necesidade de modificar a Lei de 1998. E o texto encargado da súa reforma foi precisamente a Lei 4/2010, de 22 de xuño. Esta Lei consta de corenta e dous artigos, unha disposición adicional, dous disposicións transitorias, unha disposición derogatoria e unha disposición final.

Con todo, e a pesar de que estas modificacións responden ás causas apuntadas, o lexislador introduce no ordenamento outros elementos novos: a redución a tres do número mínimo de socios necesarios para a constitución das cooperativas de primeiro grado, independentemente das excepcións previstas na Lei; o establecemento dun capital social mínimo que no poderá ser inferior a tres mil euros; a ampliación da regulación das seccións de crédito; ou a delimitación das actividades que a cooperativa pode levar a cabo con terceiras persoas que non ostentan a condición de socios. Non obstante o anterior, a reforma mais significativa é a extensión a todas as clases de cooperativas da posibilidade de levar a cabo funcións ata agora reservadas ás cooperativas agrarias.

En canto os órganos sociais, as novidades afectan á Asamblea Xeral Universal, que entenderase válidamente constituída cando estén presentes de forma directa todos os socios da cooperativa. Polo que respecta ao Consello Reitor, outórganselle, como antes, as facultades de representación, goberno e xestión da sociedade cooperativa, ao tempo que amplíase o elenco daquelas que no poden ser delegadas (admisión, baixa e expulsión dun socio, así como a adquisición pola cooperativa de participacións en carteira)

Por último, merecen destacarse outros puntos da Lei como a asignación da organización e xestión do Rexistro de Cooperativas ao Instituto Aragonés de Emprego e habilitación ao Goberno de Aragón para que se regule as sociedades agrarias de transformación dada a súa natureza de entidades asimiladas ás cooperativas.

